

## FRIEDRICH W. NIETZSCHE, La genealogia de la moral

Tota la teoria filosòfica relacionada tant amb l'ètica com amb la política, cal entendre-la pensant que Nietzsche (1844–1900) era un filòsof conscientment oposat a totes les tendències polítiques i ètiques dominants en l'època. Al principi de la seva filosofia, segueix una línia semblant a la de Schopenhauer però quan escriu La genealogia de la moral, dibuixant amb trets marcats la personalitat dels homes que havien de governar en ser més "bons", es distancia del seu mestre i deixa ben clara i explicant-la sense subtileses, la seva teoria etico política.

### 1– La inversió dels valors: de "bo i dolent" a "bo i pervers".

Quan Nietzsche fa la seva teoria ètica, sempre relacionada amb la política, estableix una clara contraposició entre moral de senyors i moral d'esclaus (1) i a partir d'aquí marca la diferència entre el "bo i dolent", conceptes creats i aplicables als homes nobles i el "bo i pervers", únicament usat pels esclaus.

Segons la moral aristocràtica de Nietzsche l'home noble concep la idea fonamental de "bo" d'una manera espontània, quasi innata i a partir d'aquesta es crea, com a concepte contrari la idea d'allò que és dolent. Per tant el concepte de "dolent" com a contraposició del "bo" té un origen noble mentre que el concepte de "pervers", que aparentment és el contrari de la mateixa idea que "dolent"; "bo", ha nascut de l'odi insaciable dels esclaus fruit de la reacció i el ressentiment. Aquest home, l'esclau, al qual anomena "home del ressentiment" (pàg.62) s'imagina primer la idea de "pervers", adjectiu amb el qual qualifica el seu enemic enlloc de no acceptar enemics no respectables com fan els nobles (segons Nietzsche), i a partir d'aquesta definició d'allò moralment incorrecte, crea la seva contraposició: l'home "bo", fent així d'ells els homes bons en ser el contrari dels seus enemics. Per tant, el concepte de "dolent" és una creació secundària ("un color complementari" pàg.64), que té menys importància pels nobles que tot allò "bo" i en canvi el concepte de "pervers" és original en la moral dels esclaus.

A causa de la diferència entre la creació i les connotacions que comporten les dues idees contràries a "bo" que hi ha entre els nobles i els esclaus, les seves definicions i la del seu antònim estan clarament diferenciades:

1 (Quan parla d'esclaus Nietzsche no es refereix únicament a aquelles persones que estan sota el domini absolut d'un amo, privats de la condició d'éssers lliures sinó que en molts casos hi engloba tota aquella part de la població no aristocràtica ni noble sinó pobre o mitjanament pobre, els malalts, desposseïts etc. i fins en algun cas, parlant de política fa la generalització d'incloure en aquesta "classe baixa" a les dones.)

Començaré diferenciant les dues maneres d'entendre i caracteritzar allò "bo" ja que són totalment distintes. Segons els aristòcrates i nobles, el concepte de "bo" es pot aplicar tan sols als nobles, cavallers, aristòcrates i altres persones en una posició social i econòmica alta ja

que se'ls ha de poder qualificar com a bells, feliços, bons. Un home "bo" ha de gaudir d'actituds aixecades i sobervies, d'un sentiment de plenitud que s'ha de desbordar, de l'eufòria de l'alt potencial de vida i la consciència d'una riquesa pròpia que tendeix a difondre's però en cap cas per compassió. Només podien ser bons aquells que gaudissin d'una posició i d'uns sentiments superiors, els poderosos, de primer rang, psíquicament nobles, generosos, distingits i per tant privilegiats. En canvi, segons els esclaus els homes realment "bons" només podien ser els "desgraciats... pobres, febles, humils, els pietosos, els qui pateixen, els desposseïts, els malalts, els lletjos etc." i per tant tots aquells "beneïts per Déu" (pàg.56). Calia que fossin dèbils i que coneguessin i entenguessin el dolor, la petitesa, la humilitat, l'amabilitat, la bondat, l'ànim compassiu i el bon cor.

Mentre que els "bons" des del punt de vista de Nietzsche havien de ser vigorosos, amb una salut folrant i havien de defensar l'acció vigorosa, lliure, vivaç i alegre i tot el que ella comporta: la guerra, l'aventura, la caça, la dansa, els torneigs... per anar assolint nous objectius, cada vegada més difícils, els esclaus eren partidaris de la felicitat a partir de la tranquil·litat, la pau, la distensió de les facultats anímiques i l'estirament de tots els membres per buscar la màxima passivitat.

Els "privilegiats" han de ser dominadors, veraços i poderosos, menyspreant la compassió pels enemics i els esclaus han de no voler dominar, ni humiliar, ni manar, ni sedegar enemics, ni posar resistència, ni buscar cap triomf per ser realment "bons". Mentre que l'home "bo" dels aristòcrates ha de tenir confiança i fe en si mateix, orgull i arrogància reservant-se en la simpatia i el bon cor, ser directe amb ell mateix i buscar els seus propis interessos rebutjant, per tant, tot allò que els desinteressi, el de la moral dels esclaus ha de saber callar, esperar, humiliar-se, amagar-se i no exigir gaire a la vida.

Ja per últim, els primers han de basar-se en la força i ser opulents ja que per a ells i per a Nietzsche la força és la llibertat i, ben al contrari, els "bons esclaus" busquen la llibertat en la feblesa sabent ésser pacients, humils i justos.

Pel que fa a la diferència entre "dolent" i "pervers" també ens trobem que són conceptes clarament oposats a causa dels pensaments de les persones que Nietzsche va dir que les havien formulat.

El concepte de "dolent" de la moral dels nobles, de la qual era partidari Nietzsche, era quasi sinònim a vulgar, plebeu, baix, simple, senzill, mentider, covard etc. característiques totalment pròpies dels esclaus, dels portadors dels instints o descendents de l'esclavatge. En canvi, com a clara contrapartida, el "pervers" dels esclaus, segons xxx, era la idea que tenien aquests dels nobles privilegiats: violadors, que fan mal, que ataquen i atorguen la venjança de Déu, els nobles, poderosos i cobejosos.

Tot allò "dolent" era una forma tosca, barroera, superficial, esquifida i contrària a qualsevol simbolisme essent així les persones "dolentes" eren motiu de vergonya, covardes, infelices, dissortades i convivint amb la misèria i sobretot inactives i el "pervers" eren tots aquells cruels, insaciabls, ateus, manifestadors de la seva força, amb anhel de

dominar, humiliar i manar.

Per tant, podem dir que pels esclaus els nobles i poderosos serien els perversos per tota l'eternitat, cruels, lascius, insaciabls i per tant maleïts i condemnats i pels nobles, els esclaus sempre serien la representació d'allò dolent, desheretats de la vida, infeliços, dèbils, baixos i tot el que s'acomoda a ells, consegüentment, baix i dolent.

Es pot observar que hi ha una clara inversió dels conceptes entre la visió que té Nietzsche sobre el "bo i dolent" i la que l'autor diu que tenien els esclaus del "bo i pervers" ja que, totes aquelles característiques que la moral dels social i econòmicament privilegiats consideren definitòries del concepte de "bo", són utilitzades pels "esclaus" per definir "pervers" i de la mateixa manera, la definició de "bo" de les classes social i econòmicament marginades correspon a la de "dolent".

## 2.Cristianisme i judaisme

Nietzsche preconitza una ètica deliberadament anticristiana encara que en general formula una crítica a totes les religions en general però particularment a les que ha tingut més properes en la seva vida i estudis: el Cristianisme i el judaisme.

La dura crítica que Nietzsche formula contra el Cristianisme pot ser causa de l'acceptació d'aquesta religió d'allò que anomena "la moral dels esclaus" acostant tots els homes a la mateixa condició seguint els conceptes capitals de l'església cristiana que són els d'amor, compassió, humilitat, abnegació, esperit de sacrifici etc., ben contraris a la moral que xxx preconitza. Segons Friedrich Nietzsche, l'odi a la vida i la degeneració a la que porta el cristianisme impulsa la revolta de "xarons i potiners" amb el seu intent de negar totes les diferències entre els homes. Podria trobar l'explicació d'aquesta acceptació a "la moral dels esclaus" en els inicis del cristianisme en el món romà els quals en la genealogia de la moral són explicats com la necessitat de crear "associacions encaminades al suport mutu, associacions encaminades al suport dels pobres, dels malalts, dels morts que han d'enterrar-se... que sorgiren en el terreny més baix de la societat d'aleshores, en les quals es conreava conscientment aquell mitjà cabdal contra la depressió, la joia petita, la joia de fer-se bé mútuament" (pàg.194).

La visió de Nietzsche envers el Cristianisme i sobretot envers Déu i la seva imatge a la terra, quasi es podria definir en alguns casos d'odi profund ja que nega l'existència del paradís cristià i la seva vida eterna dient que en tot cas seria un lloc creat per l'odi etern i acusa de ser una mentida la fe que té la gent en Déu creada per poder donar culpes considerant, per exemple, "la natura com si fos una prova de la bondat i la protecció de Déu... la història com una glòria de la raó divina, com un testimoni permanent d'un ordre moral del món i d'unes intencions postremes... interpretar les pròpies experiències... com si tot fos una indicació, com si tot hagués estat concebut i predestinat per mor de la salvació de l'ànima" (pàg.227). A més, en un moment en concret diu que es podria dir "que el cristianisme és una gran tresoreria de mitjans molt enginyosos de consol" (pàg.187) i per tant,

una simple empresa per a tranquil·litzar el homes i fer-los oblidar de la seva mala consciència. xxx contraposa els deus grecs al cristià perquè tots dos s'han utilitzat per fer allunyar la "mala consciència" i poder continuar tenint llibertat d'esperit, i per tant, d'una manera o una altre, justificant les culpes dels homes.

Acusa al "Victoriós pare de l'Església" de dissuadir "els seus cristians de participar en voluptuositats cruels d'espectacles públics" (pàg.76) i ridiculitza el sentit que té crucifixió de Crist pel Cristianisme ("Si volem sang, tenim de fet la sang de Crist..." pàg.76) i dels actes dels màrtirs comparant-los amb atletes. A més, podríem dir que quasi menysprea al Déu Cristià en dir que ell mateix es va sacrificar per la culpa de l'home, pagant el seu deute i a més essent l'únic que el pot eximir. Per aquest odi que s'ha creat Nietzsche, sembla que vegi la necessitat que mori Déu en les ments humanes ja que Déu va ser una invenció del cristianisme coma contracepte de la vida, per aixafar els instints d'aquesta, les seves alegries i desvaloritzar-la junt amb l'ànima. Acusa el cristianisme de denigrador del cos, del pecat (en perdonar-lo massa senzillament), de la consciència i de la llibertat i d'arravatar als forts i sobervis la seva força.

Pel que fa al judaisme, alguns autors afirmen que Nietzsche no era un veritable antisemita, encara que digués que Alemanya no podia assimilar tants jueus i que no s'hauria de deixar que n'entressin més, perquè encara que avorria totalment el Nou Testament, sobre l'Antic en parlava amb una certa admiració.

De fet, per alguns fragment de La genealogia de la moral jo diria que a diferència del sentiment totalment negatiu que Nietzsche transmet en parlar del cristianisme, envers el judaisme està una mica més intrigat, com si no entengués aquesta religió en relació a les seves creences. En canvi, pel que fa a la moral, els hi fa una gran crítica ja que els dona la total culpa de la revolta dels esclaus ("amb els jueus comença la revolta dels esclaus pel que fa a la moral, una revolta de dos mil anys i que actualment hem perdut de vista per la simple raó que triomfà" pàg.56). La causa d'haver creat aquesta revolta, segons xxx, era el sentiment d'impotència i odi que sentia aquesta religió a l'haver estat tants anys perseguida i perquè "era el poble que tenia la dèria més reaccionària de venjar-se sacerdotalment" (pàg.56) mantenint per aquestes raons, l'inverció dels valors morals de l'aristocràcia. Van ser els jueus els que, conduïts per l'odi ("l'odi jueu, l'odi més pregon i sublim, l'odi que produeix ideals i destrueix valors" pàg.57), van crear el fals concepte de "pervers" canviant conseqüentment la definició de "bo" i aquest mateix es va convertir en l'amor que ha portat a la devoció al seu Déu.

Nietzsche parla de Jesús de Nazaret com "el salvador", "evangeli vivent de l'amor... que portava la felicitat i la victòria als pobres, als malalts, als pecadors..." (pàg.57) però més aviat utilitzant la ironia ja que fa una sèrie de preguntes preguntant si realment no va ser la seducció que va destruir Israel amb un objectiu de venjança i per això el poble d'Israel negà i clavà la creu davant de tots els adversaris d'Israel com si fos el seu enemic mortal. El símbol de la creu sagrada, diu, és una paradoxa perquè representa la crueltat de crucificar El

Salvador.

Ja per últim, sobre les crítiques que Nietzsche fa a les religions en general i per tant directa o indirectament al cristianisme i al judaisme, m'agradaria destacar un fragment de la pàgina 125 en el que sembla que faci un paral·lelisme entre la creació d'una estàtua i un Déu encara que també es podria relacionar, en política, amb la nomenació d'un cap de govern. La qüestió és que parla d'un "senyor per naturalesa" que apareix "com el destí, sense cap motiu... massa convincents, massa "diferents" per a ser ni tan sols odiats" (pag.125-126) i critica el seu "creador" acusant-lo d'egoista i sense "mala consciència" i diu que aquesta creació pot reprimir l'instint de llibertat.

### 3. La democràcia i el socialisme.

Nietzsche parla, en tota la seva obra, de la veritable virtut com una característica específica d'una minoria aristocràtica i és partidari a fer la guerra a les maces, per tant, considero que era un autor totalment contrari a les tendències democràtiques de l'època. Durant tota la obra fa una clara diferència entre la massa, a la qual anomena esclaus, i l'aristocràcia que són els privilegiats ja que tenen la qualitat de ser bons i per tant de tenir totes les qualitats necessàries per a governar (força i valor per a fer la guerra, una moral superior, saber oposar-se a tot allò que els desinteressi etc.). Però xxx no busca un governant perfecte, el més adequat com faria Plató, per exemple amb el filòsof rei, sinó que creu que per privilegi, els moralment "bons", és a dir, l'aristocràcia i la noblesa, té el dret de governar i així poder aconseguir els seus propòsits per beneficiar-se personalment. Preconitza una raça dominadora internacionalment i pensa que la forma de govern que millor fomenta la felicitat general és l'aristocràcia i per tant està totalment en contra de la democràcia o el socialisme.

La democràcia, per una persona com Nietzsche tan contrària a les classes més desprotegides de la societat, és una aberració ja que és posar a la mateixa alçada política però també social a les persones considerades superiors que a les baixes i "dolentes" quasi en essència com per exemple els anomenats esclaus que uns segles abans no eren considerats ni homes.

Per tant, la democràcia era una forma totalment en contra del pensament de Nietzsche perquè era com pensar en igualar-se als individus febles, pobres, lletjos, infeliços etc. i la seva força, en ser una majoria, podria arribar a contrapesar la dels individus forts, els "bons". La política de l'època, segons l'autor, havia estat una conseqüència de la revolta dels esclaus, qüestió molt temuda i despreciada per xxx, però de la qual ja hi estaven acostumats ("La revolta dels esclaus pel que fa a la moral, aquella revolta... i que actualment hem perdut de vista per la simple raó que triomfà").

Lògicament, si per una mentalitat com la de Nietzsche, la democràcia era impensable i més aviat com una de les pitjors formes polítiques existents ja que era com donar poder als "inferiors", el socialisme ja no podia ser dut a terme perquè devia ser com la maldat personificada. Un sistema d'organització social on l'Estat tingui el control de les

activitats econòmiques per evitar la competència i donar total igualtat a la població és la negació de la felicitat dels aristocràtics i millors segons xxx. Un possible govern dels esclaus havia de ser impensable en ser el contrari del que trobava lògic.

La democràcia ja donaria un cert protagonisme al poble ("esclaus") i a la dona operant a favor d'un sufragi universal que podria, i segurament aniria a favor del domini dels "inferiors", però el socialisme no només els igualaria sinó que defensaria els obrers i els pobres cosa que Nietzsche ja havia dit que calia combatre i no ser gens compassiu. Segons xxx hauria d'haver-hi una forta oposició a tota forma d'unió dels individus febles i per tant en contra de qualsevol sistema que potenciï el sindicalisme, per exemple, el socialisme i en segon terme la democràcia.

#### 4. El sentiment de culpa i mala consciència.

Nietzsche considera que el sentiment de culpa o la "mala consciència", el qual defineix com a malaltia ("No hi ha cap dubte que la mala consciència és una malaltia. Però es tracta d'una malaltia igual com l'embaràs n'és una" pàg.128) sorgeixen, necessàriament, quan ja existeix la memòria, la raó, el domini dels sentiments i per tant ja és possible la reflexió. A més, l'autor explica l'origen d'aquest concepte moral en l'home i el situa en el començament de l'intercanvi ja que va sorgir el concepte tant material del deute entre venedor i comprador i per tant es van crear el creditor i el deutor. Quan deus alguna cosa ja pots conèixer la "mala consciència" que et fa pensar que podries haver actuat d'una altre manera i així entra en acció el sentiment de culpa per no haver pogut millorar.

Cal dir que Nietzsche deixa veure el seu pensament sobre la consciència de llibertat (" El fet de conèixer amb orgull el privilegi extraordinari de la responsabilitat, la consciència d'aquesta llibertat rara..." pàg.89) que és una de les grans causants del sentiment de culpa ja que des del bon punt que ets conscient que tens total llibertat de pensament ja tems equivocar-te. En poder escollir quin camí cal escollir en cada situació concreta et fa que hakis d'assumir les conseqüències que si al final són més negatives del que et pensaves et duen a tenir un sentiment de culpa important en no parar de pensar com ho podries haver fet millor ("En essència, aquesta força activa (la llibertat)... basteix ideals negatius i es crea la "mala consciència"" pàg.127).

La "mala consciència", diu Nietzsche és fruit de la crítica i autocrítica en poder trobar sortides millors i també de la negativitat, que suposo que és necessària per veure que una cosa està mal feta i sense ella no és possible l'autocrítica. "És una tasca sinistra i espantosament voluptuosa d'una ànima voluntàriament dividida en ella mateixa que es fa patir pel gust de fer patir" (pàg.127). Aquesta darrera afirmació suposadament fa referència a la inutilitat de la "mala consciència" que no et pot fer canviar el passat i per tant, autoretreure't res no et porta a substituir un fet que ja ha passat.

Aquesta mena de necessitat de fer patir que, amb el sentiment de culpa, arriba a l'extrem de fer-te patir a tu mateix, es pot observar en la mateixa societat, explica La genealogia de la moral perquè sempre ha sigut una mena de compensació de culpes la sofrença com si fos una mena

de compensació per un deute i per això en totes les societats sempre hi ha hagut un dret penal que ha condemnat d'una manera o d'una altra el delinqüents, que lògicament han de tenir "mala consciència". Fa uns quants segles es duïen a terme penes cruentíssimes com els sacrificis, les mutilacions al molí, les crucifixions, les lapidacions etc., però com més conscients són els ciutadans d'una comunitat d'aquest possible sentiment de culpa, segons Nietzsche, augmenta la protecció envers els seus malfactors perquè la ira de les víctimes no pugui causar res del que després es pugui penedir.

També és interessant un tema secundari que Nietzsche extreu de la "mala consciència" i és la seva part positiva ja que aquesta "ha generat... una abundor de bellesa" (pàg.127) ja que sense el seu contrari no existiria. La sensació de culpa va crear, per exemple, el concepte de "lleig" i gràcies a aquest es va poder ser conscient del contrari, del "bell". "només la mala consciència, només la voluntat d'automaltractar-se atorga el pressupòsit del valor d'allò que no és egoista" (pàg.128).

## 5.El sacerdot ascètic.

Seguint al voltant de tot el tema de la "mala consciència" que du els homes al sufriment, Nietzsche parla de la creació del sacerdot ascètic, predicador de l'ideal ascètic.

Nietzsche diu que l'home necessitava una explicació als seus patiments per a no sentir-se "maltractat" sense sentir i per aquesta raó els sacerdots van inventar el concepte de pecat. Els sacerdots ascètics ofereixen una solució a aquesta sensació de sentir-se malament, malalt, culpable etc. fent que el patidor busqui les causes del seu mal i així no vulgui dirigir el seu ressentiment cap a qualsevol altre aspecte. Sempre que algú té mal, busca un culpable per a descarregar la seva ira i els sacerdots ascètics fan que el culpable siguis tu mateix. Com ja hem comentat anteriorment explicant el cristianisme, les religions han trobat en Déu aquesta explicació de les seves culpes i a la vegada una manera d'autosalvar-se que seria la confessió. A més també par-la d'un instint dels malalts potenciat per la feblesa a unir-se fent així el contrari que els forts que tendeixen a ser més individualistes, i el sacerdot ascètic "endevina aquest instint i el fomenta" (pàg.195).

El sacerdot ascètic s'aprofita del sentiment de "culpa" per fer semblar a la gent que és feliç, fent-los oblidar de les grans alegries i els grans plaers i així aconseguir que qualsevol petit aspecte positiu sigui motiu de felicitat, més valorat. L'ideal ascètic, per tant, vol aconseguir el domini dels sentiments ("L'ideal ascètic contra el llibertinatge del sentiment" pàg.200) perquè no hi hagi un descarregament del ressentiment en la ira, la temença, la voluptuositat, la venjança, la desesperació o la crueltat.

Per aconseguir els seus propòsits el sacerdot ascètic utilitza una sèrie de mitjans descrits per Nietzsche d'aquesta manera:

"l'esmoreïment del sentiment vital en conjunt, l'activitat maquinal, la joia petita, sobretot la joia de l'"amor al proïsme", l'organització en ramat, el suscitant del sentiment de poder de la comunitat gràcies al qual el disgust de l'individu pel que fa a la seva pròpia persona és eixordat mitjançant el gust que sent en el floriment de la comunitat.

Per evitar aquests sofriments, diu Nietzsche, l'ideal ascètic obta per abolir qualsevol desig ("No s'ha d'estimar. No s'ha d'odiar. S'ha de ser impassible. Hom no ha de venjar-se. Hom no ha d'enriquir-se. No s'ha de treballar. No s'ha de captar. Si és possible, no s'ha de tenir cap dona..." pàg.189) cosa que l'autor troba que és com privar a l'home de la vida i fer-lo estar com en un hivernació igualant-lo així a algunes classes de bèsties. D'aquesta manera, pensen els ascètics, per la lluita de contraris, s'abolirà el mal. Si no hi ha bé, donat pels desitjos, tampoc no hi haurà el seu contrari: el patiment causat per aquests.

Després d'haver explicat l'ideal ascètic, Nietzsche el critica donant la culpa als sacerdots ascètics de malmetre el sistema nerviós humà i afegir aquest dolor al dels malalts que volien "salvar-se". Aquest ideal és un destructor contra la salut i la potència radical i "el sacerdot ascètic ha malmès la salut psíquica allí on ha arribat a dominar". Per xxx seria més lògic no donar tanta importància als petits vicis de la vida com fan els ascètics i com predica el nou testament. L'escola ascètica, afegeix, "ha estat una escola de formes hieràtiques: això fa que en el seu interior hi hagi quelcom d'hostil a totes les bones maneres de comportar-se".

En un altre aspecte també critica l'ideal ascètic ja que els seus predicadors el creuen base moral i li donen tot el poder sense voler sotmetre's a res ni a ningú i tampoc a la nova ciència. Així Nietzsche afirma que "ciència i ideal ascètic, es troben en el mateix terreny" (pàg.217) i el segon mai podrà ser vençut per la primera sinó que més aviat, al llarg del temps l'ha enfortit fent-lo tornar "més intocable, més espiritual, més insidiós".

## 6.Heràclit.

La veritat és que a partir d'aquesta obra no he pogut extreure gaire informació de l'opinió de Nietzsche envers Heràclit ja que no veig que les seves filosofies tinguin gaire en comú però xxx parla d'Heràclit en un parell d'ocasions en el llibre, ocasions les quals m'han fet arribar a la conclusió que tenia una gran afinitat per aquest autor d'Efes. xxx en fa referència per usar la figura del nen jugant al tauler d'Heràclit (pàg.124) com la metàfora del pas de la vida en la qual hi intervé l'atzar, però no explica gens que pensa d'aquesta teoria. Més endavant només en fa una brevíssima referència per remarcar que no és casat com a constatació que el matrimoni és aspecte negatiu pel sacerdot ascètic.

Nietzsche recomana que es llegeixin les obres d'Heràclit i explica breument que Heràclit era un home més pendent de la natura que de la societat i per aquesta raó no va formular teories polítiques per exemple.

En l'únic punt que se m'acudeix que es podrien relacionar aquests dos autors és amb la llei còsmica d'Heràclit ja que parla de la lluita de contraris cosa que ens ho podria fer connectar amb l'opinió de Nietzsche que gràcies a la "mala consciència" es crea una "lluita de contraris" que ens fa valorar els aspectes positius de la vida i com deia Heràclit tota realitat és el que és perquè té una contrària, antagònica que la defineix i la complementa.

## 7.Kant.

Sobre Kant tampoc no diu gaire La genealogia de la moral encara que el cita força vegades més que a Heràclit, però es pot fer una comparació de teories etico polítiques que poden fer arribar a algunes conclusions un pèl deductives.

Primer de tot, cal dir que Nietzsche té una visió molt pobre de Kant, al qual anomena "fanàtic moral a Rousseau" per la seva relació amb la revolució francesa les consignes de la qual va assumir.

Estava d'acord amb ell en la necessitat de manca de compassió i per aquesta raó, junt amb Plató, Spinoza i Rochefoucauld, són anomenats genis.

Nietzsche també fa referència a un dels punts estudiats molt a fons per la filosofia crítica de Kant: L'imperatiu categòric, encara que xxx, suposo que d'una manera premeditada, utilitza aquest concepte de poder aprofitar els processos de les accions buscant-los-hi el seu propi fi per a la crueltat; és a dir que parla de gaudir fent mal, per arribar a la crueltat ("Això s'esdevé fins i tot en el vell Kant: l'imperatiu categòric put a crueltat" pàg.96).

En una altre ocasió torna a utilitzar teories de Kant i en aquest cas fa referència a "la concepció kantiana del problema estètic", concepció que el mestre de Nietzsche, Schopenhauer, es veu que va utilitzar. Critica que Kant donés prioritat en la bellesa l'espectador que el pintor dient que seria convenient buscar tècniques perquè en veure un quadre et sembli més bell. Relacionat amb aquest tema continua parlant de Kant explicant la seva definició de la bellesa amagada dins "un cuc gros d'error fonamental" (pàg.150) i donant més importància a allò que és bell sense cap interès, sense haver-ho buscat aspecte que és rebutjat per un artista i espectador. xxx relaciona la seva definició de la bellesa amb l'interès del torturat de ser alliberat ja que aquesta és la bellesa sorgida per la mort d'un interès, que fa créixer la bellesa.

No sé si critica o realment honora a Kant quan diu: "Honorem molt Kant, per exemple, pel que fa a allò que sap ensenyar amb la ingenuïtat d'un capellà rural sobre la propietat peculiar del sentit del tacte" (pàg. 151)

Nietzsche també fa un complicat comentari del concepte kantian del "caràcter intel·ligible": "una mena de condició i de qualitat de les coses a partir de les quals l'intel·lecte comprèn precisament que aquesta condició i aquesta qualitat són complements incomprensibles per part de l'intel·lecte" (pàg.172)

Per últim, Nietzsche mostra la seva opinió a favor de la visió atea de Kant que sempre va voler fer passar la raó per davant de la fe ja que creia que les religions no et deixaven ser lliures i un dels aspectes més importants en la filosofia de Kant és la defensa dels drets i les llibertats de la humanitat.

Tot i així, m'ha sobtat que en el llibre, Nietzsche es mostrés tan a favor de Kant ja que, a més que fons d'altres autors explicaven la mala opinió que es tenien mútuament, a mi personalment em va quedar força que clar que els dos autors serien d'idees contràries: primer perquè Kant va ser partidari de la Revolució francesa, molt criticada per xxx. També perquè Kant era un total defensor de la llibertat, la igualtat i la independència civil, aspectes que xxx sempre hauria negat a la major

part de la societat a la qual considerava "inferior". També podríem trobar un altre punt possible de discussió entre aquests dos autors en el fet que Kant veia com un deure haver de lluitar contra el poder excessiu que xxx veia com un dret natural pels aristòcrates. Per tant, no em sé explicar que en el llibre (La genealogia de la moral) xxx tingui tan ben considerat el que hauria de ser un enemic seu tant pel que fa a la política com a la moral.

## 8. Wagner.

Es sabut que Nietzsche sentia una apassionada admiració per Wagner, però es va barallar amb ell, aparentment a causa de Parsifal, que va trobar excessivament cristiana i massa plena de renunciació. Després de la baralla, criticà ferotgement Wagner i va arribar a acusar-lo de jueu. Ara, les seves concepcions generals van ser sempre molt similars a les que Wagner exposa a L'Anell dels Nibelungs; el superhome de Nietzsche és molt semblant a Siegfried.

En la genealogia de la moral Nietzsche parla més d'un cop de Wagner pel qual, en un principi tenia gran afinitat al ser un gran amant de la música, però el critica per la castedat que va dur a terme els últims dies de la seva vida dient que es contradeia i també esmenta la representació que Wagner va compondre en els últims dies de la seva vida sobre aquesta realitat. Parla més bé d'ell quan explica que en els últims dies de la seva vida Wagner va agafar Schopenhauer com el seu home principal, el seu protector (el que havia estat mestre de Nietzsche).

Tot i així en cap moment dubte que Wagner fos un home intel·ligent ("Hom ens pot prometre una autobiografia de Richard Wagner: ¿qui pot dubtar del fet que serà un autobiografia intel·ligent?" pàg.199) i pensa que la música de Wagner és un plaer inevitable.

Nona